

Werken aan informatievaardigheden: een steunpijler van EBP in het studiegebied gezondheidszorg

Dirk Smits, Anne Devesse,
HUB

Waarom informatievaardigheden?

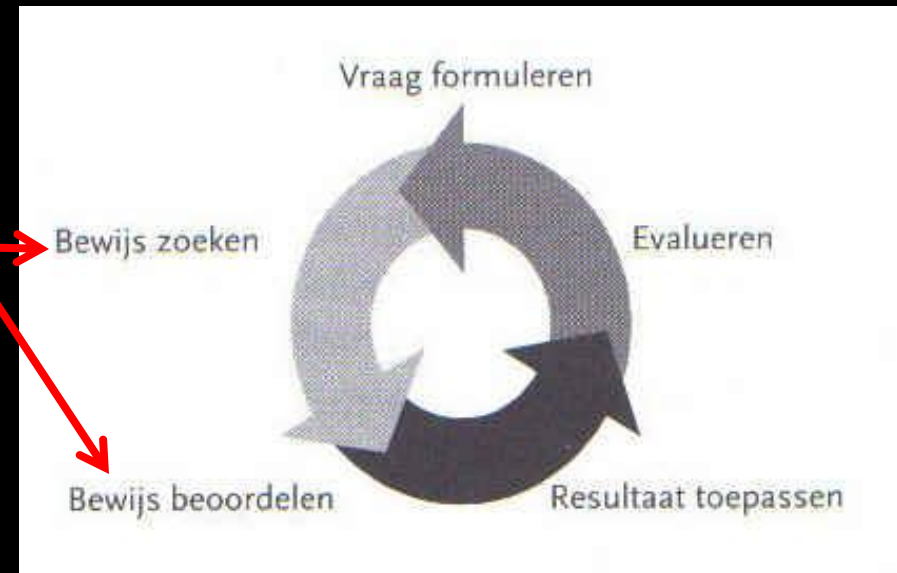
- In beroepenveld toenemende vraag naar evidence based werken
- Geen onderzoekers, wel gezondheidswerkers die in hun praktijk optimaal gebruik kunnen maken van wetenschappelijke kennis en blijven bijleren

Definitie EBP

*Evidence-based practice is het gewetensvol, expliciet en oordeelkundig gebruik van het huidige beste bewijsmateriaal om **beslissingen te nemen voor individuele patiënten**. De praktijk van evidence-based practice impliceert het **integreren** van **individuele klinische expertise** met het **beste externe bewijsmateriaal** dat vanuit systematisch onderzoek beschikbaar is. De **voorkeuren, wensen en verwachtingen van de patiënt** spelen bij de besluitvorming een centrale rol (Offringa et al., 2000 in Kuiper et al., 2004)*

Essentiële vaardigheden EBP

1. Klinische **probleem** vertalen in een beantwoordbare **vraag**
2. Het **efficiënt zoeken** naar het beste bewijsmateriaal
3. Het **beoordelen** van het gevonden bewijs op methodologische kwaliteit en toepasbaarheid
4. Het **toepassen** van het gevonden resultaat in de praktijk
5. Het regelmatig **evalueren** van het proces en het resultaat

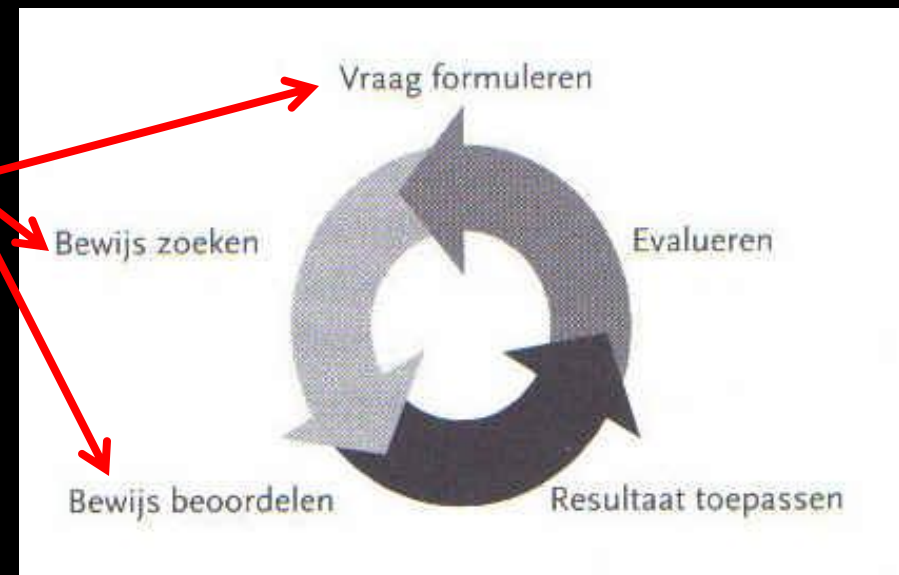

Informatievaardigheden

- Startpunt:
formuleren van beantwoordbare vraag
Slechte vraag → slechte zoekresultaten
- Leren zoeken van informatie via
verschillende kanalen
- Leren beoordelen en selecteren van
informatie
- Leren bundelen van informatie (incl.
refereren)

Essentiële vaardigheden EBP

1. Klinische **probleem** vertalen in een beantwoordbare **vraag**
2. Het **efficiënt zoeken** naar het beste bewijsmateriaal
3. Het **beoordelen** van het gevonden bewijs op methodologische kwaliteit en toepasbaarheid
4. Het **toepassen** van het gevonden resultaat in de praktijk
5. Het regelmatig **evalueren** van het proces en het resultaat

Beantwoordbare vragen

- Reeds in 1ste bachelor worden studenten gestimuleerd om eerst een vraag te stellen, alvorens ze opzoekwerk doen

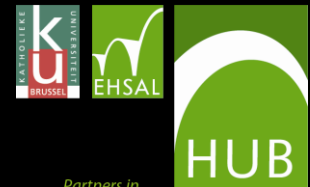
⇒ OOD Evidence Based Practice I

Was is de beste keuze voor
diagnosestelling bij kinderen
met hoofdaandoeningen: MRI
of CT?

Hoe staat het met
zelfmoord op
spoeddiensten?

Welke zijn de beste
detectiemogelijkheden om
longkanker te
diagnosticeren?

Kan men een goede MRI of CT-
SCAN uitvoeren bij patiënten met
een vergevorderde Parkinson?

-
- Vraagstelling wordt omgebogen naar een vraag die voldoet aan de PICO-regel (2de bachelor)

⇒ OOD Evidence Based Practice II
(voorbereidend werk Eindproef)

⇒ OOD Klinisch Redeneren I:
standaardvragen in functie van het
oplossen van casus, cliëntbespreking op
basis van werkveldervaring

PICO

	Patient	Intervention (or cause, prognosis)	Comparison (optional)	Outcome
	Describe as accurately as possible the patient or group of patients of interest	What is the main intervention or therapy you wish to consider? Including an exposure to disease, a diagnostic test, a prognostic factor, a treatment, a patient perception, a risk factor, etc.	Is there an alternative treatment to compare? Including no disease, placebo, a different prognostic factor, absence of risk factor, etc.	What is the clinical outcome, including a time horizon if relevant?
vb	In patients with acute bronchitis,	do antibiotics	/	reduce sputum production, cough or days off?

Zoeken naar bewijsmateriaal

- Young people have a poor understanding of their information needs and thus find it difficult to develop effective search strategies
- ... rather than analysing which key words might be more effective
- ... they appear satisfied with a very simple or basic form of searching

(UCL, 2007)

Zoeken naar bewijsmateriaal

Aanleren

- OOD EBP I (1ste bachelor): search via geavanceerde instellingen in scholar.google.com en databanken zoals PubMed; stilstaan bij hun zoekpad (feedback)
- OOD EBP II (tweede bachelor): search via Mesh in PubMed

Voorbeeld uitschrijven zoekpad

1. Zoekterm:
2. Ingegeven in:
3. Aantal hits:
4. Verfijning:
5. Selectie van de weerhouden referenties:

Beoordelen van bewijsmateriaal

Integreren

- Inhoud Klinisch redeneren I (2de bachelor): screening van een assessment-instrument op validiteit en betrouwbaarheid op basis van artikels, betrouwbare sites, informatie uit de opleiding
- Voor het OOD Pathologie (2de bachelor) werken de studenten een paper uit waarbij ze sites en artikels kritisch analyseren

Bundelen van informatie

- OOD EBP I:
 - Paper op basis van 4 artikels uitschrijven
 - Poster (1,2) ; folder (1,2) ; powerpoint als presentatiemogelijkheden uitwerken
 - Sensibilisering plagiaat (+ turn-it-in en website)

- Alle papers uitgewerkt voor andere OOD'n moeten voldoen aan de vooropgestelde wetenschappelijke criteria
 - Voorbeeld [paper Neurowetenschappen](#) (2de bachelor)
 - Voorbeeld paper Pathologie (2de bachelor)

Bijkomende stappen voor EBP

- Toepassen van gevonden resultaat
- Evalueren

Besluit

Waar in het curriculum werken we aan het wetenschappelijk handelen en informatievaardigheden?

- Leerlijn Evidence Based Practice (10% totaal aantal studiepunten)
- Leerlijn Klinisch redeneren: Klinisch Redeneren en Evidence Based Practice project
- Opdrachten ontwikkeld voor andere OOD's.
- Leerlijn werkveldervaring

- Leerlijn Evidence Based Practice (10% totaal aantal studiepunten)
- Leerlijn Klinisch redeneren: Klinisch Redeneren en Evidence Based Practice project
- Opdrachten ontwikkeld voor andere OOD's.
- Leerlijn werkveldervaring

Leerlijn evidence based practice

- *Eerste jaar:*
 - Empirische cyclus en evidence based practice
 - Onderzoeksethiek: wetenschappelijke houding
 - Opzoeken, beoordelen van literatuur
 - Samenvatten van de essentie van een artikel
 - Samenvatten van meerdere eenvoudige onderzoeksartikels
 - Refereren (APA-style)
 - ICT: tekstverwerking in presentaties
 - Engelstalige literatuur

Leerlijn evidence based practice

- *Tweede jaar:*
 - Onderzoeksmethodologie:
 - Begrippenkader
 - Onderzoeksdesigns
 - Kwalitatief-kwantitatief
 - Beschrijvende en bivariate statistiek (+ verklarende)
 - **Formuleren van probleemstelling - literatuur**
 - ICT: grafieken, tabellen en relaties
 - Engelstalige literatuur

Leerlijn evidence based practice

- ***Derde jaar: Bachelorproef***
 - Terugkoppeling en vertaling naar de praktijk
 - **Wetenschappelijke rapportering en mondelinge presentatie**
 - Kan allerlei vormen aannemen : praktijkcasus, richtlijn toetsen, bevraging, meting, ...
 - Integratie in van verschillende soorten kennis en vaardigheden opgedaan tijdens de gehele opleiding
 - **Aandacht voor plagiaat**
 - ICT: presenteren en opmaak grote bestanden

- Leerlijn Evidence Based Practice (10% totaal aantal studiepunten)
- **Leerlijn Klinisch redeneren: Klinisch Redeneren en Evidence Based Practice project**
- Opdrachten ontwikkeld voor andere OOD's.
- Leerlijn werkveldervaring

Klinisch redeneren

- Fasen klinisch redeneren koppelen aan EBP
- KREBP project (2de bachelor):
 - 1 week
 - Uitwerken van 2 casussen op basis van filmmateriaal en dossiergegevens
 - Opdracht:
 - Verschillende fasen van het klinisch redeneren tot en met planningsfase uitwerken
 - Documentportfolio aanleggen met verklaring niet-gekende begrippen, info over de pathologie / assessment / behandeling uit cursus – goede site – artikel

- Leerlijn Evidence Based Practice (10% totaal aantal studiepunten)
- Leerlijn Klinisch redeneren: Klinisch Redeneren en Evidence Based Practice project
- Opdrachten ontwikkeld voor andere OOD's
- Leerlijn werkveldervaring

Criteria :

	OK	Niet
Er is een referentielijst, conform de wetenschappelijke afspraken		
De gebruikte bronnen zijn relevant voor de opdracht		
De gebruikte bronnen zijn voldoende actueel voor de opdracht		
In de paper wordt naar de bronnen gerefereerd, conform de wetenschappelijke afspraken		
In de paper worden verschillende auteurs met elkaar vergeleken (vanaf 2de bachelor)		
De student geeft zijn kritische mening weer in de paper		
Er is een logische opbouw van de paper: inleiding, kerngedeelte, besluit		
De paper is vlot leesbaar (goede zinsconstructies)		
Er wordt correcte taal gebruikt (juiste vaktaal, wetenschappelijk verwoord)		

-
- Leerlijn Evidence Based Practice (10% totaal aantal studiepunten)
 - Leerlijn Klinisch redeneren: Klinisch Redeneren en Evidence Based Practice project
 - Opdrachten ontwikkeld voor andere OOD's.
 - **Leerlijn werkveldervaring:** documentportfolio

Docenten

- Integratie in verschillende vakken vraagt veel overleg
- Regelmatig opnieuw onder aandacht brengen
- Opleiding voor docenten (associatie en hogeschool)

Literatuur

- Kinébanian, A. en Le Granse, M. (2006). *Grondslagen van de ergotherapie*. Maarssen: Elsevier Gezondheidszorg.
- Kuiper, C., et al. (2004). *Evidence-based practice voor paramedici. Methodiek en implementatie*. Utrecht: Lemma.
- UCL (2007). Information behaviour of the researcher of the future (<http://www.bl.uk/news/pdf/googlegen.pdf>)
- Vaes, P. (2005). *Evidence Based practice vraagt een mentaliteitsverandering bij clinicus én onderzoeker*. In Marinus, J. e.a. (2005). *Jaarboek Fysiotherapie Kinesitherapie 2006*. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
- Vermeulen, H. (2007). EBP; daarmee kunnen wetenschap en kwaliteit elkaar ontmoeten. *Verpleegkunde*, 22 (4), 190-192.

Bedankt voor je aandacht!

Dirk Smits (dirk.smits@hubrussel.be)

Anne Devesse (anne.devesse@hubrussel.be)